

Dezvoltarea învățămîntului din orașul Năsăud în anii socialismului

SEPTIMIU POP

În procesul complex de dezvoltare a tuturor domeniilor noastre economice, politice și sociale de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, școala devine „un puternic centru de educație în spirit socialist și comunist”, a tinerei generații, de formare a conștiinței viitorilor cetățeni ai patriei noastre. Școala de astăzi, cu multiplele ei realizări este o continuare, pe un plan nou, superior, a ideii Coloașenei infinitului marelui Brâncuși, a școlii și învățămîntului românesc din cele mai vechi timpuri. Întreg sistemul nostru de învățămînt, dezvoltat la proporții cu adevărat grandioase în anii construcției socialiste și a făuririi societății multilateral dezvoltate, merită să răspundă necesităților fiecărei etape, merită să capteze și să valorifice capacitățile și resursele creatoare ale poporului, este opera Partidului Comunist Român, care se dovedește și pe această latură ctitor de țară și de cultură.

O expresie grăitoare în acest sens sînt hotărîrile adoptate de Legea învățămîntului din 1968, de hotărîrile Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie 1973, amplificate la Congresul al XI-lea al partidului, la Congresul educației politice și culturii socialiste, în ampla și magistrala cuvîntare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu rostită la Consfătuirea cadrelor didactice din domeniul științelor sociale și învățămîntului politic, care stabilesc un amplu program de dezvoltare și perfecționare a școlii românești într-o concepție și într-un sistem ce ne situează din acest punct de vedere printre țările cele mai avansate din lume. Acest sistem — i-am spune cibernetic — al inteligenței și culturii traversează cu firele lui multiple întreaga noastră construcție, ca o

adevărată pasăre măiastră, avînd drept pîrghii coordonatoare, școala, institutul științific, universitatea, locuri în care se asigură întreaga noastră armată de cadre destinată economiei și culturii în continuă dezvoltare.

În acest context, întreaga activitate instructiv-educativă este orientată spre aspectele formative ale dezvoltării personalității elevului, urmărindu-se cu consecvență educarea prin muncă și pentru muncă a tineretului școlar, educarea dragostei față de partid, față de patrie și popor, formarea concepției științifice, materialist-dialectice despre lume și viață, formarea cadrelor în strînsă concordanță cu cerințele dezvoltării social-economice a patriei, a fiecărui județ și oraș. Această finalitate a învățămîntului este subliniată cu deosebită tărie în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită cu prilejul deschiderii acestui an școlar „Învățămîntul nostru dă diplome pentru muncă, pentru creație, pentru viață”. Pentru realizarea acestui deziderat major, întregul corp didactic din orașul Năsăud este angajat cu toată responsabilitatea, sub îndrumarea organizațiilor de partid, în ampla acțiune de perfecționare a învățămîntului din acest oraș cu tradiții bicentenare în dezvoltarea școlilor de toate gradele.

Prin munca însuflețită a învățătorilor și profesorilor îndrumați și conduși de comitetul orașenesc de partid, sprijiniți de organele de stat, avînd deplina adeziune a maselor largi de oameni ai muncii, și în orașul nostru, ca și în întregul județ, în mai puțin de zece ani (1945—1955) analfabetismul — acest fenomen de masă — a fost înlăturat, cei peste 360 de neștiutori de carte existenți în anul 1948, au fost școlarizați, iar prin măsurile luate s-a creat posibilitatea ca școlile create pînă și în Dealul Cucului, să cuprindă pe toți copiii de vîrstă școlară.

În anii care au urmat, datorită grijii pe care partidul și statul au manifestat-o față de școală și slujitorii ei, a obiectivelor izvorîte din fiecare etapă a construcției socialiste, învățămîntul din orașul Năsăud a obținut noi succese. Cei care au fost martori oculari și participanți nemijlociți la drumul pe care l-a parcurs învățămîntul pînă în zilele noastre, și mulți se află chiar și în această sală la acest jubileu, își amintesc cu plăcere de fiecare mare bătălie cîștigată, care astăzi ar putea să ni se pară ca ceva firesc, dar care la timpul său a însemnat însă învingerea multor greutăți. Este suficient să ne oprim la momente cum ar fi acelea ale generalizării învățămîntului de 7 ani, a celui de 8 ani, iar în ultimii ani a școlii de 10 ani, prin înființarea primei trepte a liceului, la drumul uneori sinuos, pe care l-a parcurs învățămîntul profesional și liceal din oraș, pentru a putea înțelege amploarea revoluției culturale desfășurată în toți acești ani.

Cunoscînd punctul de plecare, putem aprecia la justa valoare succesele care au permis ca astăzi școlile năsăudene să ocupe un loc de seamă pe plan național, iar învățămîntul nostru în general să ocupe un loc de frunte în lume. Este semnificativ în această pri-

vință să comparăm cum a crescut numărul de elevi în orașul Năsăud, comparativ numai cu anul 1948. Dacă în anul 1948 numărul elevilor la o singură școală primară, la liceul „George Coșbuc”, la Școala normală și Școala silvică însuma circa 400 de elevi, în anul 1973 numărul acestora depășea 1.300, iar în prezent, în cele patru școli primare și o școală de aplicație, în cele trei licee învață un număr de 2.800 de elevi, la care mai putem adăuga și cei aproape 400 de elevi cuprinși în învățământul fără frecvență la clasele V—XII. Aceste cifre sînt deosebit de grăitoare pentru a ilustra ritmul și amploarea dezvoltării învățământului în oraș.

Învățământul preșcolar, parte integrantă a învățământului nostru de stat și treaptă pregătitoare a copiilor pentru școală, a cunoscut și el în ultimii ani o dezvoltare deosebită. Grădinițele din orașul Năsăud, în prezent 6 unități față de numai două în 1948, cu circa 400 de copii, ocupă un rol important în pregătirea copiilor — a șoimilor patriei — pentru activitatea școlară viitoare. Mărturie a eforturilor pentru crearea unor condiții tot mai bune copiilor de vîrstă preșcolară, stă noua construcție a căminului de zi cu 200 de locuri, cuplat cu o creșă cu 100 de locuri, construcție dată în folosință numai cu trei ani în urmă, la 1 august 1974.

Un eveniment de o deosebită importanță în pregătirea tineretului pentru muncă și viață l-a constituit generalizarea învățământului obligatoriu de 10 ani într-o concepție nouă, elaborată la Plenara din iunie 1973. Cadrele didactice din orașul Năsăud, cu sprijinul și conducerea organelor de partid și de stat au reușit să dea viață acestei hotărîri, cuprinzînd, în procent de 100% pe toți absolvenții claselor a VIII-a din gimnaziu în prima treaptă a liceului, ceea ce constituie o dovadă a angajării plene a slujitorilor școlii în îndeplinirea politicii partidului în domeniul învățământului.

Avem satisfacția de a evidenția și faptul că pe fondul sănătos al tradiției școlilor năsăudene, a cunoscut o dezvoltare substanțială învățământul liceal. Alături de liceul pedagogic, de liceul „George Coșbuc” cu un număr sporit de clase și diversificat ca profile, și care și-a sărbătorit centenarul la 4 octombrie 1963, a fost înființat un liceu silvic, realizîndu-se o veche și îndreptățită dorință a năsăudenilor. În prezent liceul silvic are 12 clase cu 458 de elevi și o școală profesională cu profil de pădurari, cu 80 de elevi.

Modificări și mutații structurale a cunoscut și va cunoaște în viitor și liceul „George Coșbuc”. Astfel, în prezent funcționează cu 17 clase de gimnaziu și 20 clase de liceu cu profil real, de mecanică și electromecanică însumînd un număr de 1250 elevi și o secție serală cu 5 clase și 150 de elevi. În anul școlar viitor 1977—1978, liceul va funcționa în anul I cu două clase de profil matematică-fizică, 2 de mecanică, o clasă de chimie, una de electrotehnică, două clase de textilă și două clase de prelucrarea lemnului, ceea ce va asigura în viitor forța de muncă calificată pentru noile

obiective industriale prevăzute a se construi în orașul nostru în acest cincinal.

Rod al unor răspunderi istorice, vizînd, poate mai mult ca în oricare domeniu, viitorul națiunii și al statului, dezvoltarea învățămîntului, preconizată de partid, angajează și impresionante forțe materiale și spirituale, scontînd structurale mutații în dezvoltarea intelectuală a societății noastre, în educarea tinerei generații prin muncă, pentru muncă. Dovadă elocventă sînt sumele alocate pentru construcții școlare, care înfrumusețează cu o notă modernă orașul. Amintim în acest sens Casa de copii cu 160 de locuri, dată în folosință în 1969, internatul liceului „G. Coșbuc” cu 120 locuri, dat în folosință în 1972, o școală cu 16 săli de clasă și două laboratoare, construcția a 12 ateliere și supraetajarea clădirii Casei pionierilor, iar în construcție se află internatul liceului silvic. Toate acestea contribuie la asigurarea unor condiții optime desfășurării procesului instructiv-educativ al tinerei generații, așa cum înainte mințile luminate de dascăli nășăudeni nici nu au putut visa.

Alocînd însemnate sume pentru asigurarea bazei materiale a învățămîntului, partidul nostru urmărește formarea omului nou multilateral dezvoltat, care trebuie să stăpînească tezaurul de cunoștințe acumulat de omenire în succesiunea generațiilor, să aibă o solidă pregătire profesională și o concepție științifică despre lume, dar în același timp, la terminarea liceului orice absolvent să cunoască și o meserie. În acest sens, organizarea instruirii practice în perioade compacte și continue la școlile din Nășăud, ca de altfel la toate școlile din țară, în funcție de profil și anul de studii, răspunde tocmai acestui deziderat. Instruirea practică în ateliere, educarea elevilor prin muncă și pentru muncă, cu vechi tradiții în școlile nășăudene, se realizează cu succes. Mărturie stau obiectele confecționate la Casa copilului, mobilierul școlar pentru laboratoare de fizică, confecționate în atelierele liceului „George Coșbuc” cu un plan de producție de peste 200.000 lei, pentru a aminti doar cîteva. La toate acestea putem să adăugăm acțiunile întreprinse de școli pentru autototare și înfrumusețare a unităților de învățămînt.

La legarea învățămîntului de viață, de activitatea productivă, un rol important îl îndeplinesc și cele 10 laboratoare de fizică, chimie, biologie, dendrologie, existente la liceele din oraș, cercurile aplicative de la Casa pionierilor, care contribuie la educarea elevilor prin muncă pentru muncă. Rezultatele obținute de unitățile școlare din oraș pe linia activității productive cu elevii, a olimpiadelor școlare, a concursurilor cultural-artistice și sportive, a reușitei la învățămîntul postliceal sau încadrare în producție, sînt remarcabile, dar timpul nu ne permite a le evidenția.

În spatele acestor rezultate, cifre sau procente, latură cantitativă a fenomenului școlar, se află ca latură calitativă, activitatea și munca celor 170 de cadre didactice existente în prezent în unitățile școlare din oraș — față de numai 30 existente în 1948 —

care au imprimat, sub conducerea organizațiilor de partid, a comitetului orășenesc de partid, tuturor acțiunilor din școală și extrașcolare un puternic spirit revoluționar, partinic. Fiecare lecție, fiecare activitate cu elevii a urmărit cunoașterea de către aceștia a politicii partidului și statului nostru, participarea lor la înfăptuirea conștientă a acestei politici, educarea tineretului școlar în spiritul normelor muncii, al eticii și echității socialiste.

Tabloul dezvoltării învățământului în orașul Năsăud — care a cunoscut atâtea înnoiri în ultimii ani — este amplu și exprimă grija și atenția de care se bucură școala și slujitorii ei din partea partidului nostru, personal din partea secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului nostru.

Școlile năsăudene, aflate pe un drum ascendent, alături de alte școli din țară, în viitorii ani vor cunoaște noi împliniri, pentru că sămînța geniului poporului român înmormîntată în analfabetism și-a păstrat prin milenii puterea de gestație pe care au dobîndit-o boabele de grâu îngropate de străbuni în vasele antice.

Impresionantă permanență a vitalității spiritului poporului român. E spiritul de care a fost și este animat poporul român în munca sa dîrză și inspirată de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate în România.